

ECLI:NL:RBDHA:2024:4572

Instantie	Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak	29-03-2024
Datum publicatie	21-05-2024
Zaaknummer	23_3070
Rechtsgebieden	Belastingrecht
Bijzondere kenmerken	Eerste aanleg - enkelvoudig
Inhoudsindicatie	Eiser maakt niet aannemelijk dat meer uitgaven voor onderhoudsverplichtingen in aanmerking moeten worden genomen dan is overeengekomen in het echtscheidingsconvenant. De rechtbank vermindert de aanslag inkomstenbelasting omdat bij de aanslagoplegging ten onrechte geen rekening is gehouden met in het echtscheidingsconvenant overeengekomen indexatie. Beroep gegrond.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl Viditax (FutD), 21-5-2024 FutD 2024-1176 V-N Vandaag 2024/1169

Uitspraak

Rechtbank DEN HAAG

Team belastingrecht

zaaknummer: SGR 23/3070

uitspraak van de enkelvoudige kamer van 29 maart 2024 in de zaak tussen

[eiser] , wonende te [woonplaats] , eiser

en

de inspecteur van de Belastingdienst, verweerder.

Procesverloop

Verweerder heeft aan eiser voor het jaar 2020 een aanslag inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen (IB/PVV) opgelegd. Daarbij is 282 aan belastingrente in rekening gebracht.

Verweerder heeft bij uitspraak op bezwaar van 30 maart 2023 de aanslag gehandhaafd.

Eiser heeft daartegen beroep ingesteld.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 16 februari 2024.

Eiser is verschenen. Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door [naam 1] en [naam 2] .

Overwegingen

Feiten

1. Op [dag] 2017 is de echtscheiding uitgesproken tussen eiser en [naam 3] (de ex-partner).
2. Tot de echtscheidingsbeschikking behoort een echtscheidingsconvenant. Over de partneralimentatie is in het echtscheidingsconvenant het volgende opgenomen, waarbij eiser is aangeduid als de man en de ex-partner als de vrouw:

Artikel 1 Partneralimentatie

Behoefte

- 1.1 De vrouw zal na ontbinding van het huwelijk immigreren naar Roemenië. Partijen baseren de behoefte van de vrouw op de levensstandaard aldaar. Partijen stellen de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw hierbij vast op een bedrag van 300,00 netto per maand, omgerekend xx Leu.

Hoogte partneralimentatie

- 1.2 Partijen komen overeen, dat de man aan de vrouw met ingang van de datum van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking zal bijdragen in het levensonderhoud van de vrouw met een bedrag van 300,00 bruto per maand, welk bedrag bij vooruitbetaling maandelijks aan haar zal worden voldaan. ()

Indexering

- 1.3 Het in artikel 1.2 vastgestelde bedrag zal worden verhoogd met de wettelijke indexering als bedoeld in art.1:402a BW, voor het eerst per 1 januari 2019.

()

Beperkt niet-wijzigingsbeding

- 1.5 Het in artikel 1.2 en 1.3 bepaalde kan niet bij rechterlijke uitspraak worden gewijzigd op grond van een wijziging van de omstandigheden, behoudens is geval van een zo ingrijpende wijziging van omstandigheden, dat de partij die de wijziging verzoekt naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet langer aan het niet-wijzigingsbeding mag worden gehouden, zoals in art. 1:159 lid 3 BW is bepaald. Partijen verstaan daaronder:

het geval dat het eigen inkomen van de vrouw meer bedraagt dan 10.000,00 bruto per jaar;

de alimentatie zal dan verlaagd worden tot 150,00 bruto per maand;

indien het eigen inkomen van de vrouw meer bedraagt dan 12.000,00 bruto per jaar komt de alimentatieplicht van de man te vervallen.

3. De ex-partner heeft van 10 maart 2020 tot 8 augustus 2020 verblijf gehouden in Nederland. Vanaf 8 augustus 2020 verbleef zij in Roemenië. Gedurende haar verblijf in Nederland heeft de ex-partner in

dienstbetrekking gewerkt en verbleef zij in de woning van eiser.

4. Blijkens bankafschriften heeft eiser gedurende het jaar 2020 30.095 aan de ex-partner betaald.

5. Eiser heeft voor het jaar 2020 aangifte IB/PVV gedaan naar een belastbaar inkomen uit werk en woning van 20.070. Daarbij is een bedrag van 30.095 aan aftrekbare uitgaven voor onderhoudsverplichtingen in aanmerking genomen.

6. Op 5 november 2021 heeft eiser in zijn testament de ex-partner als enig erfgenaam benoemd. Twee zoons van eiser zijn legataris.

7. Tot de stukken van het geding behoort een op 15 maart 2022 door eiser en de ex-partner getekende verklaring. In deze verklaring is, voor zover hier van belang, het volgende opgenomen:

Het echtscheidingsconvenant geeft gemaakte afspraken en intentie weer:

De verwachting was dat [de ex-partner] in Roemenië werk zou vinden, hetgeen eventueel zou leiden tot een vermindering van de alimentatie.

()

Het convenant is tot stand gekomen krachtens een beslissing van partijen gezamenlijk. Dit gezien de goede relatie toen. Die overigens nog steeds van toepassing is. (). Zaken liepen beduidend anders:

Het krijgen van werk was lastig, gezien ha[a]r etnische achtergrond; een serieus probleem in Roemenië.

De ontwikkelingen rondom Covid.

Een serieuze, levensbedreigende ziekte. ()

()

Er was een aantal momenten, waarop er de absolute noodzaak was de alimentatie te verhogen om het (over)leven mogelijk te maken.

()

Wij hebben samen afgesproken het structureel verhogen van de alimentatie naar vermogen te doen. Dat heeft er mede toe geleid dat [eiser] weer is gaan werken en opdrachten heeft verworven en uitgevoerd.

Om verdere misverstanden te voorkomen.

Gezien de vele onzekerheden in het leven van [de ex-partner] is onderling afgesproken, om zo lang als dat mogelijk is (in ieder geval in 2020, 2021 en 2022) extra alimentatie te betalen.

8. Tot de stukken van het geding behoort een niet gedagtekend addendum op het echtscheidingsconvenant. In het addendum is, voor zover hier van belang, het volgende opgenomen, waarbij eiser is aangeduid als de man, de ex-partner als de vrouw en eiser en de ex-partner tezamen als partijen:

PARTIJEN VERKLAREN HET VOLGENDE MET ELKAAR TE ZIJN OVEREENGEKOMEN:

Mondeling/schriftelijk

Partijen zijn vanaf 2020, in eerste instantie gezien de ad-hoc wijze waarop de behoefte ontstond en ingevuld is, steeds mondeling overeengekomen op welke wijze en voor hoeveel in de behoefte voorzien kon worden; veelal is in de omschrijving van de banktransactie de reden vermeld.

In een later stadium is, nadat de belastingdienst verzocht het e.e.a. nader toe te lichten een verklaring opgesteld met daarin een andere toelichting.

Een structureel gemaakte afspraak, is gezien de niet positieve ontwikkeling inzake dat de vrouw kan voorzien in haar eigen levensonderhoud vastgelegd in een levenstestament d.d. 5 november 2021 ()

Primaire erfstelling. De man heeft de vrouw benoemd tot zijn enig erfgenaam;

Behoefte

De behoefte is in 2020 sterk toegenomen ten gevolge van ingrijpende wijzigingen van de omstandigheden. Concrete omstandigheden:

Levensbedreigende ziekte en zeer hoge kosten medische behandelingen in 2020 en overlopend naar 2021.

Geen zicht op werkgelegenheid en geen mogelijkheid dat in het eigen land te vinden.

Corona.

Explosief stijgende energie en stookkostenkosten.

De huisvesting en huur.

Draagkracht

Er was en is nog steeds de mogelijkheid voor de man om werk en opdrachten te vinden en zodoende zijn draagkracht aanzienlijk te verhogen.

9. Aan eiser is voor het jaar 2020 een aanslag IB/PVV opgelegd naar een belastbaar inkomen uit werk en woning van 46.551. Bij de aanslagoplegging is een bedrag van 3.600 in aanmerking genomen aan aftrekbare uitgaven voor onderhoudsverplichtingen. De bij de aanslag in rekening gebrachte belastingrente bedraagt 282.

10. Gedurende de bezwaarfase heeft een hoorgesprek plaatsgevonden. Op het hoorgesprek heeft eiser gesteld dat verweerder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) heeft geschonden door gegevens uit de aangifte IB/PVV van de ex-partner te raadplegen.

Geschil

11. In geschil is welk bedrag aan uitgaven voor onderhoudsverplichtingen in aanmerking moeten worden genomen.

12. Volgens eiser bedragen de aftrekbare uitgaven voor onderhoudsverplichtingen 30.095.

13. De uitgaven voor onderhoudsverplichtingen dienen volgens verweerder te worden bepaald op 300 per maand plus indexatie, hetgeen ertoe leidt dat het belastbaar inkomen uit werk en woning dient te worden verlaagd tot 46.387.

Beoordeling van het geschil

14. De rechtbank stelt voorop dat onderhavige procedure ziet op de aan eiser voor het jaar 2020 opgelegde aanslag IB/PW. De vraag of verweerder in strijd met de AVG heeft gehandeld door voorafgaande aan het hoorgesprek gegevens van de ex-partner te raadplegen, is niet van belang voor de beoordeling van rechtmatigheid van deze aanslag. Voor klachten over de omgang met persoonsgegevens dient eiser zich te wenden tot de Autoriteit Persoonsgegevens.

15. Uit artikel 6.1, eerste en tweede lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (tekst 2020; Wet IB 2001) volgt dat de persoonsgebonden aftrek onder andere bestaat uit uitgaven voor onderhoudsverplichtingen. Deze zijn omschreven in artikel 6.3, eerste lid, van de Wet IB 2001, welke bepaling voor zover hier van belang als volgt luidt:

1. Onderhoudsverplichtingen zijn:

a. periodieke uitkeringen en verstrekkingen op grond van een rechtstreeks uit het familierecht voortvloeiende verplichting, tenzij deze worden gedaan aan bloed- of aanverwanten in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn;

()

f. in rechte vorderbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen die berusten op een dringende morele verplichting tot voorziening in het levensonderhoud.

16. Eiser heeft gewezen op toelichting op de website van de Belastingdienst. Daarop is opgenomen dat, indien een afgesproken alimentatieregeling niet langer redelijk is, nieuwe afspraken gemaakt kunnen worden. De rechtbank overweegt dat deze omstandigheid er niet aan in de weg staat dat, ook voor nieuw gemaakte afspraken, voldaan moet worden aan de wettelijke voorwaarden. Op eiser rust de bewijslast ter zake van feiten en omstandigheden waaruit volgt dat sprake is van periodieke uitkeringen of verstrekkingen ingevolge een rechtstreeks uit het familierecht voortvloeiende verplichting (artikel 6.3, eerste lid, letter a, Wet IB 2001) of dat sprake is van in rechte vorderbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen die berusten op een dringende morele verplichting tot voorziening in het levensonderhoud (artikel 6.3, eerste lid, letter f, Wet IB 2001).

17. Eiser legt artikel 6.3, eerste lid 1, letter f, van de Wet IB 2001 zo uit dat hieronder twee soorten onderhoudsverplichtingen kunnen worden geschaard: aan de ene kant in rechte vorderbare periodieke uitkeringen en aan de andere kant verstrekkingen die berusten op een dringende morele verplichting tot voorziening in het levensonderhoud. Naar het oordeel van de rechtbank is deze lezing onjuist. Ze zou namelijk tot gevolg hebben dat alle in rechte vorderbare periodieke uitkeringen als onderhoudsverplichting dienen te worden aangemerkt, ongeacht het antwoord op de vraag of zij berusten op een dringende morele verplichting tot voorziening in het levensonderhoud. De wetgever kan dit niet bedoeld hebben. Immers, als een periodieke uitkering niet berust op een verplichting tot voorziening in het levensonderhoud, bestaat er geen enkele reden om van een onderhoudsverplichting te spreken. Bovendien zouden periodieke uitkeringen onder drie verschillende onderdelen van artikel 6.3, eerste lid, van de Wet IB 2001 vallen (namelijk letters a, e en f) en zou een bepaling als artikel 6.7 van de Wet IB 2001 grotendeels overbodig zijn. Om als onderhoudsverplichting in de zin van artikel 6.3, eerste lid, letter f, van de Wet IB 2001 aangemerkt te kunnen worden moeten periodieke uitkeringen en verstrekkingen dus in rechte vorderbaar zijn én moeten zij berusten op een dringende morele verplichting tot voorziening in het levensonderhoud.

18. Naar het oordeel van de rechtbank is van een onderhoudsverplichting als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, letter a dan wel f van de Wet IB 2001 echter geen sprake. Uit het echtscheidingsconvenant en de aanvulling daarop vloeit een op eiser rustende, rechtstreeks uit het familierecht voortvloeiende verplichting tot betaling voort. Echter, de rechtbank leidt uit de rechtspraak van de Hoge Raad af dat ook de hoogte van de uitkering of verstrekking rechtstreeks uit het familierecht moet voortvloeien, in die zin dat aannemelijk moet zijn dat de burgerlijke rechter de uitkering of verstrekking tot het desbetreffende bedrag zou hebben vastgesteld.¹ Dit sluit ook aan bij hetgeen de wetgever voor ogen heeft gestaan met het begrip rechtstreeks voortvloeien uit het familierecht in een sterk vergelijkbare bepaling uit de Wet op de loonbelasting 1965.² In dit geval acht de rechtbank niet aannemelijk dat de burgerlijke rechter, indien hij daartoe eerst in 2020 zou zijn geroepen, de alimentatie op een hoger bedrag zou hebben vastgesteld dan het bedrag dat hij in 2017 heeft vastgesteld (vermeerderd met indexatie). Daarbij weegt de rechtbank mee dat het betaalde bedrag ruim acht keer hoger is dan de in het echtscheidingsconvenant overeengekomen huwelijksgelateerde behoefte van de ex-partner, dat de ex-partner in 2020 zelf inkomen uit dienstbetrekking heeft genoten tot een bedrag van ruim 10.000 bruto, dat eiser haar een groot deel van het jaar woongenot heeft verschaft en dat eiser om de betalingen aan de ex-partner te kunnen doen zijn draagkracht heeft moeten vergroten door na zijn pensionering opnieuw te gaan werken. Hoewel het eiser siert dat hij zich zo hard voor zijn ex-partner heeft ingespannen, vloeien de door hem gedane betalingen aan zijn ex-partner dus naar het oordeel van de rechtbank niet rechtstreeks voort uit familierecht voor zover die meer bedragen dan vastgesteld in het echtscheidingsconvenant (rekening houdend met indexatie).

19. Dat eiser de verplichting voelt om veel hogere betalingen te doen dan in eerste instantie was overeengekomen, maakt naar het oordeel van de rechtbank niet dat sprake is van een morele verplichting als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, letter f, van de Wet IB 2001. Daarvoor moet blijken de wetsgeschiedenis sprake zijn van een natuurlijke verbintenis die is omgezet in een rechtens afdwingbare verplichting.³ Dat betekent dat de betalingen door eiser naar maatschappelijke opvattingen moeten kunnen worden gezien als voldoening van een aan zijn ex-partner toekomende prestatie. De vraag of dit het geval is geweest moet beantwoord worden naar objectieve maatstaven

en niet naar subjectief inzicht.⁴ Eiser is als pensioengerechtigde gaan werken teneinde de hogere betalingen aan de ex-partner te kunnen doen. Daarmee doet hij veel meer voor zijn ex-partner dan naar objectieve maatstaven van hem verwacht mag worden; zoveel meer zelfs dat de rechtbank zich enige zorgen maakt of er misbruik van hem wordt gemaakt. Van voldoening aan een natuurlijke verbintenis is daarom naar het oordeel van de rechtbank geen sprake. In zoverre verschilt de zaak van eiser van de zaken waarin op 2 maart 2017 door de Rechtbank Noord-Holland uitspraak is gedaan.⁵

20. Wat hiervoor is overwogen betekent overigens niet dat eiser de betalingen aan zijn ex-partner niet mocht doen. Het betekent alleen dat die betalingen niet volledig in aftrek komen voor de inkomstenbelasting. Het bedrag aan aftrekbare uitgaven voor onderhoudsverplichtingen dient te worden bepaald op 300 per maand vermeerderd met indexatie. De rechtbank verlaagt het vastgestelde belastbaar inkomen uit werk en woning tot 46.387 en zal het beroep gegrond verklaren.

21. Eiser heeft geen afzonderlijke beroepsgronden aangevoerd tegen de in rekening gebrachte belastingrente. Dat in strijd met enige regel van geschreven of ongeschreven recht rente in rekening is gebracht, is gesteld noch gebleken. Wel dient de rentebeschikking te worden verminderd overeenkomstig de vermindering van de aanslag.

Proceskosten

22. De rechtbank veroordeelt verweerder in de door eiser gemaakte proceskosten. Deze kosten stelt de rechtbank op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht vast op 57, waarvan 14 aan reiskosten en 43 aan verletkosten.

Beslissing

De rechtbank:

- verklaart het beroep gegrond;
- vernietigt de uitspraak op bezwaar;
- vermindert de belastingaanslag tot een berekend naar een belastbaar inkomen uit werk en woning van 46.387 en vermindert de in rekening gebrachte belastingrente dienovereenkomstig;
- bepaalt dat deze uitspraak in de plaats treedt van de vernietigde uitspraak op bezwaar;
- veroordeelt verweerder in de proceskosten van eiser tot een bedrag van 57;
- draagt verweerder op het betaalde griffierecht van 50 aan eiser te vergoeden.

Deze uitspraak is gedaan door mr. C. Maas, rechter, in aanwezigheid van mr. T. Blauw, griffier. De beslissing is in het openbaar uitgesproken op 29 maart 2024.

griffier rechter

Afschrift verzonden aan partijen op:

Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak kunnen partijen binnen zes weken na de verzenddatum hoger beroep instellen bij het gerechtshof Den Haag (team belastingrecht).

Dat kan digitaal via www.rechtspraak.nl, daar klikt u op Formulieren en inloggen. Hoger beroep instellen kan ook door verzending van een brief aan het gerechtshof Den Haag (belastingkamer), Postbus 20302, 2500 EH Den Haag.

Bij het instellen van het hoger beroep dient het volgende in acht te worden genomen:

- 1 - bij het hogerberoepschrift wordt een afschrift van deze uitspraak overgelegd;
- 2 - het hogerberoepschrift is, indien het op papier wordt ingediend, ondertekend.

Verder vermeldt u ten minste het volgende:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de datum van verzending;
- c. een omschrijving van de uitspraak waartegen het hoger beroep is ingesteld;
- d. de redenen waarom u het niet eens bent met de uitspraak (de gronden van het hoger beroep).

¹ Vgl. Hoge Raad 2 juli 1986, ECLI:NL:HR:1986:AW7936.

² Kamerstukken II 1983/1984, 16 787, nr. 11, blz. 19.

³ Kamerstukken II 1981/82, 16 787, nr. 3, blz. 11.

⁴ Vgl. Hoge Raad 15 september 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1808.

⁵ Rechtbank Noord-Holland 2 maart 2017, ECLI:NL:RBNHO:2017:1762.
